

ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΥΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

- ✓ Χρηματοδότηση και πληρωμές
- ✓ Ειδικός Λογαριασμός Α.Π.Ε.
- ✓ Μηχανισμός στήριξης – Διαγωνισμοί
- ✓ Αδειοδοτικά θέματα
- ✓ Υποδομές
- ✓ Α.Π.Ε. και περιβάλλον
- ✓ Μικρές Ανεμογεννήτριες
- ✓ Συνολική ηλεκτρική αγορά
- ✓ Καινοτομία και Τεχνολογία

ΒΑΣΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΘΕΣΕΩΝ ΕΛΕΤΑΕΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γιατί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Γιατί αιολική ενέργεια

B. ΕΝΝΕΑ ΑΜΕΣΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

1^{ος} άξονας: Χρηματοδότηση και διαχείριση ταμειακού προβλήματος της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

1.1 Αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών για τη στήριξη, μέσω έκδοσης και αγοράς ομολόγων, της ηλεκτρικής αγοράς που αποτελεί συστημικό πυλώνα της οικονομίας

1.2 Ισοτιμη αντιμετώπιση ως προς τις καθυστερήσεις πληρωμών των παικτών της αγοράς

1.3 Προγραμματισμός πληρωμών

1.4 Τράπεζες

2^{ος} άξονας: Βιωσιμότητα Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε.

3^{ος} άξονας: Νέα νομοθεσία για το μηχανισμό υποστήριξης των νέων επενδύσεων Α.Π.Ε.-Λοιπά οικονομικά θέματα

3.1 Οι διαγωνισμοί

3.2 Λοιπά οικονομικά και συναφή βάρη

4^{ος} άξονας: Αντιμετώπιση αδειοδοτικής γραφειοκρατίας

5^{ος} άξονας: Υποδομές

5.1 Εγχώριες διασυνδέσεις

5.1.1 Νησιά

5.1.2 Πελοπόννησος και άλλα έργα

5.2 Διεθνείς διασυνδέσεις

5.3 Συστήματα αποθήκευσης

5.4 Τεχνολογίες Power-to-X

6^{ος} άξονας: Α.Π.Ε. και περιβάλλον

6.1 Κλιματική Πολιτική προς το 2030 και μετά

6.2 Αιολικά πάρκα και περιοχές Natura

6.3 Αιολικά πάρκα και τοπικές κοινωνίες

7^{ος} άξονας: Μικρές Ανεμογεννήτριες

8^ο άξονας: Η πορεία προς τη νέα οργάνωση της ηλεκτρικής αγοράς

9^ο άξονας: Καινοτομία και Τεχνολογία

9.1 Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

9.2 Εθνικό Πρόγραμμα Τεχνολογικής Ανάπτυξης στην Ενέργεια για μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Γιατί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Η μακρά πλέον εμπειρία της αξιοποίησης των Α.Π.Ε. στη χώρα μας έχει δείξει ότι:

- ✓ Μειώνουν το κόστος παραγωγής ενέργειας
- ✓ Δημιουργούν και διατηρούν θέσεις απασχόλησης και εθνική προστιθέμενη αξία πολύ υψηλότερη σε σχέση με την ηλεκτροπαραγωγή από εισαγόμενα καύσιμα
- ✓ Δίνουν σημαντικά τοπικά οφέλη στους δήμους και φθηνότερο ρεύμα στους κατοίκους των τοπικών κοινωνιών (μέσω της απόδοσης σε αυτούς του 3% των ακαθάριστων εσόδων τους)
- ✓ Ενισχύουν την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και την ενεργειακή ανεξαρτησία.
- ✓ Απεξαρτούν τη χώρα από ακριβά εισαγόμενα καύσιμα και βελτιώνουν το εμπορικό ισοζύγιο συνεχώς για τις επόμενες δεκαετίες
- ✓ Μειώνουν τους τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου συμβάλλοντας στη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής και προστατεύουν το περιβάλλον.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο μιας ενεργειακής στρατηγικής με κεντρικό άξονα την βιώσιμη ανάπτυξη και την ορθολογική αξιοποίηση των εγχώριων πηγών ενέργειας οι Α.Π.Ε. μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική αναπτυξιακή προοπτική για τη χώρα και να βοηθήσουν στην παραγωγική ανασυγκρότησή της και στην έξοδο από την κρίση.

2. Γιατί αιολική ενέργεια

Τα εγκατεστημένα αιολικά πάρκα παράγουν –μαζί με τα μικρά υδροηλεκτρικά- τη φθηνότερη πράσινη μορφή ενέργειας στην Ελλάδα, με κόστος που είναι 17% χαμηλότερο από το κόστος που θα επιβαρυνόταν ο καταναλωτής εάν η ίδια ενέργεια παραγόταν από εισαγόμενο φυσικό αέριο.

Η αιολική ενέργεια είναι σήμερα μια οικονομικά ανταγωνιστική μορφή ενέργειας. Πέραν των άλλων πλεονεκτημάτων ως μορφή Α.Π.Ε., μπορεί να προσφέρει τον όγκο παραγωγής που είναι απαραίτητος για τη διαφοροποίηση του ηλεκτρικού μας ισοζυγίου.

Ο δρόμος για την ορθολογική αξιοποίηση της αιολικής ενέργειας περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα, που συνοπτικά παρατίθενται ακολούθως:

B. ENNEA ΑΜΕΣΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

1^{ος} άξονας

Χρηματοδότηση και διαχείριση ταμειακού προβλήματος της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Οι ανεξόφλητοι λογαριασμοί των καταναλωτών εντείνουν το ταμειακό πρόβλημα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

1.1. Αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών για τη στήριξη, μέσω έκδοσης και αγοράς ομολόγων, της ηλεκτρικής αγοράς που αποτελεί συστημικό πυλώνα της οικονομίας

Για την αντιμετώπισή του ανωτέρω προβλήματος, προτείνουμε να διερευνηθεί η δυνατότητα αξιοποίησης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) μέσω του ελληνικού ΜΧΣ για την ενίσχυση του ηλεκτρικού συστήματος, κατά τα πρότυπα της ανακεφαλαιοποίησης του τραπεζικού συστήματος. Αυτό μπορεί να συμβεί με μεταφορά του συνόλου του ελλείμματος, περιλαμβανομένων των επισφαλειών της Προμήθειας, στους Διαχειριστές, άμεση τιτλοποίησή του και κάλυψη των εκδιδόμενων τίτλων από το Μηχανισμό ή γενικότερα τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς θεσμούς¹.

Η βασική αρχή που συνηγορεί στην προώθηση μιας τέτοιας λύσης είναι η ακόλουθη: Η ηλεκτρική αγορά είναι, όπως και οι Τράπεζες, ένας συστημικός πυλώνας της εθνικής οικονομίας. Η αύξηση των ανεξόφλητων λογαριασμών έχει σε μεγάλο βαθμό τις ρίζες της στην οικονομική κρίση και την ύφεση που τη συνόδευσε. Στην περίπτωση των Τραπεζών, το Ελληνικό Δημόσιο και οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί αναγνώρισαν επί της ουσίας ότι ένα σημαντικό μέρος των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οφείλονταν στην ίδια αυτή αιτία (την κρίση) και το ρόλο του κράτους σε αυτή. Με αυτή επί της ουσίας την αιτιολογική βάση, προωθήθηκε το συγκεκριμένο μοντέλο ανακεφαλαιοποίησης των 4 συστημικών τραπεζών. Η ίδια αρχή μπορεί να εφαρμοσθεί στην περίπτωση της ηλεκτρικής αγοράς².

¹ Τιτλοποίηση του ελλείμματος θεσπίστηκε τον Απρίλιο του 2009 στην Ισπανία με πρόβλεψη για διάθεση των τίτλων από τον Ρυθμιστή στις αγορές και εξόφλησή τους μέσω ειδικής προσαύξησης στους λογαριασμούς λιανικής. Η διαδικασία προχώρησε αλλά όχι όπως αναμενόταν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.

² Σημειώνεται ότι σήμερα το μέγιστο μέρος των εσόδων στην αγορά ηλεκτρισμού είναι διοικητικά ρυθμιζόμενα ή διασφαλισμένα μέσω ποικίλων τελών και μηχανισμών. Ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους είναι ήδη κατοχυρωμένος νομοθετικά σε υψηλό βαθμό.

Το ποσό των εκδιδόμενων τίτλων από τους Διαχειριστές και τον Λειτουργό της Αγοράς, θα πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο ύψος της αύξησης του υπολοίπου των ανεξόφλητων λογαριασμών από 1.1.2008 έως σήμερα. Αντιλαμβανόμαστε ότι θα πρέπει επίσης να εγκατασταθεί στους εκδότες των τίτλων, ένας μηχανισμός ελέγχου διαχείρισης των ποσών κάλυψής τους.

Σε σχέση με το μοντέλο που ακολουθήθηκε για τις τράπεζες εμφανίζονται τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- Το ύψος του αναγκαίου ποσού είναι πολύ μικρότερο (περίπου το 3%-4%) του ποσού που χρησιμοποιήθηκε για τις τράπεζες. Ο σκοπός όμως είναι εξίσου – ίσως και περισσότερο- θεμελιώδης και συστημικός.
- Το ποσό θα διοχετευθεί αμέσως στην πραγματική οικονομία δηλ. τους διαχειριστές κατ' αρχήν και ακολούθως σε όλους τους παίκτες της ηλεκτρικής αγοράς.
- Η εξόφληση των τίτλων θα γίνεται σταδιακά από την μείωση του ύψους των ανεξόφλητων λογαριασμών. Η διασφάλιση αυτή ίσως είναι πιο ισχυρή από το μοντέλο που έχει ακολουθηθεί για την επιστροφή των κεφαλαίων της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών.

1.2. **Ισότιμη αντιμετώπιση ως προς τις καθυστερήσεις πληρωμών των παικτών της αγοράς**

Για την εξομάλυνση του ρυθμού πληρωμών προς τους παραγωγούς Α.Π.Ε. πρέπει να διασφαλιστεί ότι όλοι οι παίκτες της ηλεκτρικής αγοράς αντιμετωπίζονται ισότιμα και πληρώνονται αναλογικά και συμμετρικά με βάση τις δυνατότητες του συστήματος και του καταναλωτή. Δυστυχώς, λόγω μιας σειράς τεχνικών και λογιστικών διευθετήσεων που εξασφαλίζουν την ταχύτερη εξόφληση των υπολοίπων παικτών, οι Α.Π.Ε. αποτελούν τον τελευταίο τροχό της αμάξης με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται περισσότερο από όσο τους αναλογεί τις ταμειακές καθυστερήσεις πληρωμών της συνολικής ηλεκτρικής αγοράς.

Για να καταδειχθεί το μέγεθος του προβλήματος απαιτείται διαφάνεια: θα πρέπει να συλλεγούν και να δημοσιοποιηθούν στοιχεία για το χρόνο καθυστέρησης εξόφλησης όλων των κατηγοριών τιμολογίων που εκδίδονται στην αγορά (τιμολόγια για τη χρέωση μεταφοράς, τη χρέωση διανομής, την παραγωγή συμβατικής ηλεκτρικής ενέργειας στον ΗΕΠ, τις λοιπές ρυθμιζόμενες αμοιβές της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγή, την παραγωγή Α.Π.Ε. κλπ.). Η αρχή της ισότητας απαιτεί όταν 1 ευρώ λείπει από το Ταμείο και παραμένει ανεξόφλητο, αυτή η έλλειψη να κατανέμεται και να βαραίνει όλα τα κέντρα κόστους του τιμολογίου λιανικής και όχι μόνο ή κυρίως τον Ειδικό Λογαριασμό Α.Π.Ε.

1.3. Προγραμματισμός πληρωμών

Για την εξομάλυνση του ρυθμού πληρωμών προς τις Α.Π.Ε. απαιτείται επίσης να διαμορφωθεί ένα συγκεκριμένο πλάνο των μελλοντικών πληρωμών το οποίο θα έχει ετήσιο ορίζοντα και θα επεκτείνεται σε μηνιαία βάση, ώστε να έχουν οι παραγωγοί δυνατότητα προγραμματισμού των υποχρεώσεών τους από τους παραγωγούς.

1.4. Τράπεζες

Τέλος, απαιτείται ουσιαστική παρέμβαση στα τραπεζικά δάνεια ώστε και οι τράπεζες να αναλάβουν μέρος του βάρους που υπέστησαν οι παραγωγοί Α.Π.Ε. με το λεγόμενο New Deal. Η παρέμβαση αυτή πρέπει να ανατρέχει στο χρόνο ψήφισης του New Deal, ήτοι τον Απρίλιο του 2014 και να αφορά τα επιτόκια και το χρόνο αποπληρωμής των δανείων. Πρέπει να είναι δίκαιη και να αντιμετωπίζει όλους τους παραγωγούς ισότιμα με μοναδικό κριτήριο την περικοπή που υπέστησαν με το New Deal και να μην αδικηθούν αυτοί που, με κόπο και θυσία, έχουν παραμείνει συνεπείς στην εξυπηρέτηση των δανειακών τους υποχρεώσεων.

2^{ος} άξονας

Βιωσιμότητα Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε.

Ο ν.4254/2014, το λεγόμενο New Deal, προσπάθησε να εξυγιάνει τη λογιστική εικόνα του Ειδικού Λογαριασμού. Δυστυχώς οι διευθετήσεις που έγιναν εμπεριέχουν εξαιρετικές αδικίες σε δύο τουλάχιστον επίπεδα:

- α) το βάρος της εξυγίανσης του Λογαριασμού δεν κατανεμήθηκε ισότιμα και αναλογικά σε όλους τους παίκτες που συνέβαλαν στη δημιουργία του
- β) η κατανομή του βάρους μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών έργων Α.Π.Ε. εμπεριέχει τεράστιες αδικίες που μερικές φορές φθάνουν τα όρια του τραγελαφικού.

Οι αδικίες αυτές υπονόμισαν την ηθική και πολιτική βάση μιας ορθής κατά τα λοιπά στόχευσης: ήτοι τη βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ και την εξάλειψη υπερβολών όπου υπήρχαν.

Το πρώτο πρόβλημα αντιμετωπίστηκε σε κάποιο βαθμό με το ν.4414/2016 ο οποίος προέβλεπε χρεώσεις στους Προμηθευτές που αντανακλούν το όφελος τους. Αυτή όμως η διόρθωση αφορά μόνο το μέλλον και δεν ανατρέχει στο τεράστιο όφελος που έχουν αποκομίσει οι Προμηθευτές από τον ΕΛΑΠΕ όλα αυτά τα έτη με αποτέλεσμα τη διόγκωση του ελλείμματός του.

Αντιλαμβανόμαστε ότι δεν είναι εφικτό το όφελος αυτό να επιστρέψει στον ΕΛΑΠΕ και ούτε ζητείται κάτι τέτοιο. Για λόγους όμως διαφάνειας πρέπει οπωσδήποτε το όφελος αυτό να μετρηθεί τουλάχιστον για την περίοδο 2009-2016 και να καταγραφεί με επίσημο τρόπο. Οι φορείς του κλάδου έχουν παρουσιάσει μελέτες τα δεδομένα και αποτελέσματα των οποίων τεκμηριώνουν το ύψος του αποκομισθέντος οφέλους ήτοι το ύψος του αντίστοιχου ελλείμματος του ΕΛΑΠΕ. Αυτό όμως πρέπει να γίνει με επίσημο τρόπο, από την Κυβέρνηση και τη Ρυθμιστική Αρχή.

Το ποσό του αποκομισθέντος οφέλους που θα μετρηθεί να αποτελέσει χρέος των Προμηθευτών προς τον ΕΛΑΠΕ. Το χρέος αυτό θα ρυθμιστεί έτσι ώστε να μην επιβαρύνει τους Προμηθευτές για τις επόμενες δεκαετίες παρά μόνο εάν τα οικονομικά τους αποτελέσματα ή και άλλοι χρηματοοικονομικοί δείκτες της ευρωστίας του ξεπερνούν ένα γενναιόδωρο επίπεδο.

Προφανώς σε κάθε μελλοντικό λογαριασμό για τη βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η (έστω και πολύ μακρινή) αποπληρωμή αυτού του χρέους με αποτέλεσμα η εικόνα να προκύπτει (και ορθώς) βελτιωμένη και να αποφεύγονται μέτρα σε βάρος των παραγωγών ή των καταναλωτών χωρίς να χρειάζεται.

3^{ος} άξονας

Εφαρμογή της νέας νομοθεσίας για το μηχανισμό υποστήριξης των νέων επενδύσεων Α.Π.Ε. – Λοιπά οικονομικά θέματα

3.1. Οι διαγωνισμοί

Ο νόμος 4414/2016 εισήγαγε το νέο μηχανισμό υποστήριξης των επενδύσεων Α.Π.Ε. (feed-in premium). Δυστυχώς η Κυβέρνηση αγνόησε στην πράξη τα επιχειρήματα που είχαμε αναπτύξει για την νομική και πραγματική τεκμηρίωση της ανάγκης να υπάρξει παράταση της προθεσμίας διενέργειας διαγωνισμών ώστε να προλάβουν κάποια έργα να υπογράψουν συμβάσεις Feed-in Premium.

Εκτός αυτού, η Κυβέρνηση εξέδωσε τις απαιτούμενες συμβάσεις μόλις ένα μήνα πριν το πέρας της προθεσμίας για το διοικητικά καθοριζόμενο premium το τέλος 2016.

Ενόψει αυτών, φαίνεται ότι δυστυχώς μπορεί να επιβεβαιωθεί η ανησυχία μας για μια παρατεταμένη περίοδο παγώματος της συμβολαιοποίησης νέων έργων η οποία θα ξεπεράσει κατά πολύ το νέο έτος. Με την έννοια αυτή, είναι θετική η ύπαρξη της μνημονιακής υποχρέωσης να ξεκαθαρίσει το τοπίο έως τον Μάρτιο 2017.

Οι διαγωνισμοί θα πρέπει να πληρούν μερικά βασικά χαρακτηριστικά ώστε να μειώνεται η αβεβαιότητα και να προάγεται κατά το δυνατό η επενδυτική ασφάλεια, η διαφάνεια και η ισοτιμία:

1. Οι διαγωνισμοί πρέπει να διαφοροποιούνται ανά τεχνολογία δεδομένων των διαφορετικών χαρακτηριστικών και του επίπεδου ανάπτυξής τους.

Η αναγκαιότητα αυτή ενισχύεται από τα χαρακτηριστικά του εθνικού ηλεκτρικού συστήματος το οποίο είναι γενικά απομονωμένο χωρίς πολλές ισχυρές διεθνείς διασυνδέσεις με αποτέλεσμα να είναι πιο αναγκαίο (για τεχνικούς και οικονομικούς λόγους) η παραγωγή Α.Π.Ε. να είναι κατά το δυνατό κατανεμημένη μέσα σε όλο το 24ωρο. Αυτό κάνει απαραίτητο να διασφαλιστεί η μαζική ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας.

2. Για ανάλογους λόγους πρέπει να υπάρχει γεωγραφική διαφοροποίηση στους διαγωνισμούς αιολικής ενέργειας σε δύο τουλάχιστον περιοχές:

- Μια περιοχή να περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και όλα τα νησιά.
- Η δεύτερη περιοχή να περιλαμβάνει την υπόλοιπη Ελλάδα.

3. Οι διαγωνισμοί πρέπει να είναι συχνοί –τουλάχιστον ανά 4μηνο ή και συχνότερα- και το πρόγραμμά τους να είναι λεπτομερώς καθορισμένο και εκ των προτέρων ανακοινωμένο και γνωστό σε σταθερές ημερομηνίες έως το τέλος του 2020 (χρόνος και ώρα της κάθε δημοπρασίας, δημοπρατούμενη ισχύς κλπ) π.χ. την 10^η Φεβρουαρίου, τη

10^η Ιουνίου και την 10^η Οκτωβρίου κάθε έτους (ή την επομένη εργάσιμη εάν συμπίπτει με αργία).

4. Οι διαγωνισμοί να είναι αποκλειστικά ηλεκτρονικοί.
5. Αποκλειστικό κριτήριο του κάθε διαγωνισμού θα είναι η ζητούμενη τιμή αναφοράς. Προτείνεται να μην τεθεί ανώτατο όριο. Αν όμως τεθεί, τότε αυτό πρέπει να είναι υψηλότερο π.χ. κατά 25%, από την αντίστοιχη διοικητικά καθοριζόμενη τιμή αναφοράς.
6. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και όλες οι λεπτομέρειες του κάθε διαγωνισμού να είναι καθορισμένοι άπαξ και εξ αρχής ώστε να μην αλλάζουν από διαγωνισμό σε διαγωνισμό.
7. Προτείνεται προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε διαγωνισμό να είναι ο σταθμός Α.Π.Ε. να διαθέτει άδεια εγκατάστασης και να μην έχει τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία. Σε περίπτωση που επιτραπεί σε πιο ανώριμα έργα να συμμετάσχουν θα πρέπει να προβλεφτεί ένα indexing της προσφερόμενης τιμής με βάση κάποιο δείκτη π.χ. τις παγκόσμιες τιμές Ανεμογεννητριών που ανακοινώνει το Bloomberg.
8. Η άδεια εγκατάστασης θα πρέπει να έχει ληφθεί έως 10 ημέρες πριν το διαγωνισμό ήτοι θα πρέπει να έχει υποβληθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα την 1^η Φεβρουαρίου, την 1^η Ιουνίου και την 1^η Οκτωβρίου κάθε έτους (ή την επομένη εργάσιμη εάν συμπίπτει με αργία). Μαζί θα αναρτώνται και όποια άλλα, απλά, δικαιολογητικά απαιτούνται (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα κλπ.) μαζί με ηλεκτρονικό αντίγραφο της εγγυητικής επιστολής (το πρωτότυπο της οποίας θα υποχρεούνται να υποβάλουν την επόμενη εργάσιμη ημέρα). Ο φορέας του διαγωνισμού θα ελέγχει τα δικαιολογητικά και θα ανακοινώνει ηλεκτρονικά εντός 6 ημερών τις επιχειρήσεις που είναι επιλέξιμες να συμμετάσχουν χορηγώντας τους μοναδικό μυστικό κωδικό. Την ημέρα του διαγωνισμού, όσες από τις επιλέξιμες επιχειρήσεις το επιθυμούν θα συνδέονται την προκαθορισμένη ώρα στο σύστημα και θα υποβάλουν την προσφορά τους (τη ζητούμενη τιμή αναφοράς).
9. Τα αποτελέσματα θα ανακοινώνονται αυτόματα και αυθημερόν. Την ίδια ημέρα θα δημοσιοποιούνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα όλα τα υποβληθέντα δικαιολογητικά ώστε να είναι προσβάσιμα από όλους όσους συμμετείχαν.
10. Ενστάσεις θα μπορούν να υποβάλλονται αποκλειστικά εντός 5 ημερών, μόνο από όσους συμμετείχαν στο διαγωνισμό και η προσφορά τους έγινε τυπικώς αποδεκτή αλλά δεν επελέγη και μόνο εναντίον άλλων προσφορών που επελέγησαν. Οριστική απόφαση επί των ενστάσεων θα λαμβάνεται εντός 20 ημερών. Εάν η ένσταση απορριφθεί και υπάρξει δικαστική αίτηση ακύρωσης της απόφασης απόρριψης η οποία γίνει τελικά αποδεκτή, μοναδική συνέπεια θα είναι να διευρύνεται η λίστα των επιτυχόντων έτσι ώστε να επιλεγούν και οι προσφορές που θα επιλεγόντουσαν εάν δεν είχε γίνει αποδεκτή η προσφορά εναντίον της οποίας υποβλήθηκε η τελικώς ευδοκίμησασα ένσταση. Ρητώς να οριστεί ότι δεν επέρχεται καμία συνέπεια ως προς

την επιλεγείσα προσφορά την οποία αφορούσε η ένσταση. Ρητώς επίσης να οριστεί ότι δεν χωρούν ασφαλιστικά μέτρα εναντίον των αποφάσεων της επιτροπής.

11. Μετά την απόφαση της επιτροπής επί των πιθανών ενστάσεων η κάθε επιχείρηση που επιλέχθηκε θα έχει 42 μήνες εντός των οποίων πρέπει να θέσει σε δοκιμαστική λειτουργία τον σταθμό. Διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- Η νομοθεσία για τη διάρκεια της άδειας εγκατάστασης και των προϋποθέσεων παρατάσεων της παραμένει σε ισχύ και εφαρμόζεται ως έχει έως ότου ο φορέας επιλεγεί σε διαγωνισμό, με την ακόλουθη αλλαγή: εφόσον ο φορέας δεν έχει επιλεγεί ήδη σε κάποιον διαγωνισμό, η διάρκεια ισχύος της άδειας εγκατάστασης άρχεται από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί ο πρώτος διαγωνισμός που θα προκηρυχτεί μετά την έκδοσή της.
- Από τη στιγμή που ο φορέας επιλεγεί σε ένα διαγωνισμό που συμμετείχε, τότε οι σχετικές διατάξεις για τη διάρκεια της άδειας εγκατάστασης παύουν να ισχύουν και ο χρόνος διάρκειάς της ταυτίζεται με την προθεσμία υλοποίησης του έργου (42 μήνες).
- Εφόσον εκδοθεί μια άδεια εγκατάστασης και αυτή λήξει χωρίς ο φορέας της να έχει επιλεγεί σε διαγωνισμό, τότε ο φορέας δεν έχει πλέον δικαίωμα να συμμετάσχει σε διαγωνισμούς (παρά μόνο εάν εκδοθεί νέα άδεια εγκατάστασης εφόσον επιτρέπεται κατά τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας).

12. Ο φορέας του έργου που θα έχει επιλεγεί σε ένα διαγωνισμό, έχει δικαίωμα να τροποποιήσει οποιαδήποτε άδεια της επένδυσης σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας χωρίς αυτό να έχει οποιαδήποτε συνέπεια στο αποτέλεσμα του διαγωνισμού στον οποίο πέτυχε υπό την προϋπόθεση ότι η εγκατεστημένη ισχύς του σταθμού δεν αυξάνεται περισσότερο από 10% σε σχέση με την ισχύ για την οποία συμμετείχε στο διαγωνισμό και επιλέχθηκε. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν αλλαγή στην προθεσμία των 42 μηνών.

13. Ένα έργο που συμμετείχε σε διαγωνισμό και επελέγη, δεν μπορεί να συμμετάσχει σε επόμενους διαγωνισμούς.

3.2. **Λοιπά οικονομικά και συναφή βάρη**

1. Επανεξέταση του μέτρου της παροχής εγγυητικής επιστολής σχετικά με τις δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης (ν. 4142/2013) κυρίως όσον αφορά τον κίνδυνο κατάπτωσης για λόγους καθαρά ανεξάρτητους της βούλησης του φορέα του έργου.
2. Απόσυρση της επιβάρυνσης των παραγωγών Α.Π.Ε. για το μέτρο της διακοψιμότητας

4^{ος} άξονας

Αντιμετώπιση της αδειοδοτικής γραφειοκρατίας

1. Να υπάρξει παράταση όλων των προθεσμιών που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία (αδειών εγκατάστασης κλπ) τουλάχιστον για το συνολικό χρονικό διάστημα ισχύος της επιβολής ελέγχου στη διακίνηση κεφαλαίων (capital control).

Ειδικότερα, θεωρούμε ότι η προθεσμία της 30.6.2018 έως την οποία πρέπει να ηλεκτρισθούν τα αιολικά πάρκα που είχαν PPA για να παραμείνουν (παρ. 11 του αρ. 3 του Ν.4414/2016) πρέπει να παραταθεί τουλάχιστον έως την 31.12.2018 με ανάλογη εξάμηνη παράταση της προθεσμίας του τελευταίου εδαφίου της παρ. 12 του αρ. 3 του Ν.4414/2016.

2. Να υπάρξει ρύθμιση για την επέκταση της αδειοδότησης των έργων που συμπληρώνουν 20 έτη λειτουργίας. Το πρόβλημα αυτό θα προκύψει το 2018 και πρέπει να αντιμετωπιστεί έγκαιρα. Υπενθυμίζεται ότι ο ν.4254/2014 επέκτεινε αυτόματα κατά 7 έτη τη διάρκεια της αδειοδότησης των έργων που δεν είχαν συμπληρώσει τότε 12 έτη λειτουργίας.

Επί της αρχής προτείνεται να υπάρχει, επ' αμοιβή, ένας έλεγχος των βασικών εξοπλισμών από το ΚΑΠΕ και μετά από αυτόν η άδεια να επεκτείνεται κατά 7 έως 10 έτη.

Σε περίπτωση αντικατάστασης ενός σημαντικού μέρους του βασικού εξοπλισμού, η άδεια να επεκτείνεται κατά 20 έτη.

3. Να εκδοθεί ερμηνευτική εγκύκλιος προς τις αποκεντρωμένες διοικήσεις για χορήγηση παράτασης ισχύος της Άδειας Εγκατάστασης για 18 μήνες υπό την αίρεση ολοκλήρωσης του 40% του έργου, ώστε να μην είναι κριτήριο ο εκτελωνισμός Α/Γ, εφόσον έχουν προσκομιστεί σχετικά αποδεικτικά πληρωμής Α/Γ και εργασιών εγκατάστασης
4. Να υπάρχει δυνατότητα για τμηματική έκδοση της άδειας εγκατάστασης αιολικών πάρκων με βάση της ισχύ που έχει λάβει ΑΕΠΟ χωρίς υποχρέωση μείωσης της ισχύος της άδειας παραγωγής.
5. Να υπάρχει δυνατότητα έκδοσης τμηματικής άδειας λειτουργίας αιολικών πάρκων χωρίς προϋπόθεση να έχει ολοκληρωθεί συγκεκριμένο ποσοστό του έργου.
6. Να καταργηθεί ο περιορισμός για «άπαξ» έκδοση της άδειας εγκατάστασης.
7. Η ΑΕΠΟ να εκδίδεται επί ενδεικτικής χωροθέτησης εντός του εγκεκριμένου πολυγώνου. Οι άδειες να εναρμονίζονται με τον τελικό σχεδιασμό με απλή ενημέρωση της κάθε αδειοδοτούσας αρχής.

Γενικότερα, να υπάρχουν διατάξεις που να παρέχουν σαφή ευελιξία για την προσαρμογή των αδειών, τόσο στον τελικό σχεδιασμό, όσο και μετά το πέρας της

κατασκευής. Είναι απαραίτητο να συνδεθούν με την έκδοση του Πρωτοκόλλου Εγκατάστασης. Για παράδειγμα, αναγκαίες μικρομετακινήσεις της θέσης θεμελίωσης α/γ, λόγω των ευρημάτων γεωτεχνικών ερευνών, απαιτεί σήμερα τροποποίηση όλων των αδειών (γνωμοδοτήσεις όλων δασικών υπηρεσιών), ενώ θα μπορούσε να γίνει με Φάκελο Συμμόρφωσης Τελικού Σχεδιασμού, κατά τα οριζόμενα στον Ν.4014/2011.

4. Να εκδοθούν νέες προδιαγραφές για μελέτες δασικής οδοποιίας έργων Α.Π.Ε. (πλάτος έως 8 μ, ακτίνα καμπυλότητας έως 15 μ, κατά μήκος κλίση έως 15%, δυνατότητα διαπλάτυνσης υφιστάμενων δρόμων Χ2).

Έχει αλλάξει άρδην η τεχνολογία (φτερά από 19 μ όταν θεσπίστηκαν οι σχετικές προδιαγραφές, τώρα 50+, ύψος πύργων αντίστοιχα) και με τις υφιστάμενες προδιαγραφές δυσχεραίνεται / καθίσταται απαγορευτική η μεταφορά του εξοπλισμού των έργων στις θέσεις εγκατάστασης.

5. Η εγκύκλιος υπ' αριθμ.135661/4400/16.9.2013 της Δ/νσης Διαχείρισης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ επιτρέπει διαπλάτυνση δρόμων έως 10 μέτρα πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος (εφόσον αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για πρόσβαση αιολικών πάρκων) με την υποχρέωση αποκατάστασης μετά την λήξη εργασιών κατασκευής. Να γίνει «μετά το πέρας λειτουργίας του έργου και την αποξήλωση των εγκαταστάσεων».
6. Να δοθεί η δυνατότητα κατάτμησης οικοπέδων για δημιουργία υποσταθμών, σε εκτός σχεδίου οικόπεδα ώστε να παραμένει και το υπόλοιπο άρτιο και οικοδομήσιμο.
7. Να καταργηθεί η υποχρέωση καταβολής ανταλλάγματος χρήσης για διάνοιξη νέας δασικής οδοποιίας που εντάσσεται σε κοινή χρήση.
8. Να καταργηθεί η ελάχιστη απόσταση μεταξύ ανεμογεννητριών (2,5 d). Προς τούτο απαιτείται τροποποίηση του ΕΧΠ Α.Π.Ε.
9. Να χορηγείται εξαίρεση από την υποχρέωση αποστάσεων από αιγιαλό και παραλία για έργα Α.Π.Ε. που αναπτύσσονται σε ακατοίκητες βραχονησίδες της επικράτειας.
10. Να απλουστευθεί η διαδικασία χορήγησης άδειας προσωρινής χρήσης αιγιαλού για την προσέγγιση και τον ελλιμενισμό ανεμογεννητριών. Σήμερα απαιτούνται 3 υπουργικές αποφάσεις και 2 έτη αδειοδότησης
11. Ειδικά για τα αιολικά πάρκα (και τα συνοδά έργα τους) να θεσπιστούν ειδικές πολεοδομικές διατάξεις για περιπτώσεις που το θεμέλιο της ανεμογεννήτριας βρίσκεται σε πάνω από 1 ιδιοκτησία π.χ. σε μία δασική έκταση και μία ιδιωτική, όπως συνήθως συμβαίνει αφού οι κορυφογραμμές είναι συχνά και όρια ιδιοκτησιών.

5^{ος} άξονας

Υποδομές

Η ανάπτυξη υποδομών (δικτύων, αποθήκευσης κλπ) αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο προσέλευσης ευρωπαϊκών πόρων και κεφαλαίων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης, που πρέπει να ενεργοποιηθεί με προτεραιότητα προς όφελος της εθνικής οικονομίας και των Α.Π.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Ένωση είναι ένα όραμα ενότητας που μέσω των οικονομιών κλίμακας, της βελτιστοποίησης των πόρων και της καινοτομίας μπορεί να προσφέρει στην Ευρώπη ουσιαστική ενεργειακή ανεξαρτησία και οικονομική ανάπτυξη.

Η Ελλάδα πρέπει να διαμορφώσει το δικό της όραμα που θα το καταστήσει ενεργά μέρος του κοινού ευρωπαϊκού οράματος.

Το δικό μας όραμα είναι το Αιγαίο. Το Αιγαίο επί χιλιετίες αποτελούσε κέντρο πολιτισμού, εμπορίου και ευημερίας. Μόλις τα τελευταία 100 περίπου χρόνια, το Αιγαίο έχει μετατραπεί σε απομονωμένο άκρο. Είναι ιστορική η ευκαιρία τώρα να το καταστήσουμε πηγή πλούτου και ενεργειακής ανεξαρτησίας προς όφελος της κοινής ευρωπαϊκής οικογένειας. Το στρατηγικό όραμα είναι το Αιγαίο να αποτελέσει κέντρο παραγωγής και εξαγωγής ενέργειας με τη μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση του πλούσιου αιολικού δυναμικού του με την ανάπτυξη χερσαίων-νησιωτικών και θαλάσσιων αιολικών πάρκων.

Φυσικά το όραμα αυτό απαιτεί υποδομές, η υλοποίηση των οποίων θα αποτελέσει από μόνη της μια κινητήρια δύναμη για την οικονομία.

5.1. Εγχώριες διασυνδέσεις

5.1.1. Νησιά

Απόλυτη προτεραιότητα στην υλοποίηση νέων σχετικών ενεργειακών υποδομών πρέπει να έχουν οι διασυνδέσεις της ηπειρωτικής χώρας με τα νησιά, διότι, πέραν του ότι επιτρέπουν την αποδοτική αξιοποίηση του πλούσιου ανανεώσιμου δυναμικού τους, μειώνουν σημαντικά το συνολικό κόστος παραγωγής ηλεκτρισμού για τη χώρα, άρα και για τους καταναλωτές, και την απεξαρτούν από εισαγόμενα καύσιμα.

Οι διασυνδέσεις θα ισχυροποιήσουν τα οικονομικά της ΔΕΗ, η οποία και έχει την ευθύνη της ηλεκτροδότησης των νησιών, πράγμα που είναι προς το συμφέρον όλων. Αυτό θα διευκολύνει και την υλοποίηση των κοινών επενδυτικών σχεδίων ΔΕΗ - ιδιωτών στις ΑΠΕ που έχουν συμφωνηθεί από καιρό αλλά δεν προχώρησαν μέχρι σήμερα.

5.1.2. Πελοπόννησος και Άλλα έργα

Τα έργα που εντάσσονται στην ΔΠΑ πρέπει να αξιολογούνται ως προς τη συνεισφορά τους στην αύξηση της διείσδυσης Α.Π.Ε. και αυτά που είναι πιο σημαντικά να προωθούνται κατά προτεραιότητα.

Για παράδειγμα ο βρόγχος 400kV της Πελοποννήσου είναι ιδιαίτερης σημασίας για την αιολική ενέργεια.

5.2. Διεθνείς διασυνδέσεις

Οι διεθνείς διασυνδέσεις της χώρας και η προώθηση σημαντικών νέων έργων γραμμών στην περιοχή των Βαλκανίων και ειδικά των δυτικών, θα επιτρέψει, μακροπρόθεσμα, στη χώρα να αξιοποιήσει στο μέγιστο των εγχώριο ανανεώσιμο δυναμικό χωρίς τους περιορισμούς της εγχώρια ζήτησης.

Η χώρα πρέπει να μελετήσει τις διασυνδέσεις αυτές με όλες τις συνορεύουσες χώρες. Στο στρατηγικό όραμα να αποτελέσει το χώρα κέντρο παραγωγής και εξαγωγής ενέργειας, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι συνέργειες που μπορεί να αναπτυχθούν με τους ενεργειακούς πόρους των γειτονικών χωρών (π.χ. το υδροηλεκτρικό δυναμικό της Αλβανίας).

Γενικότερα, οι διεθνείς ηλεκτρικές διασυνδέσεις αποτελούν ένα πεδίο εθνικής γεωπολιτικής άσκησης που πρέπει να ενεργοποιηθεί, εκμεταλλεόμενοι και τους στόχους της Ε.Ε. για αύξηση των διασυνοριακών διασυνδέσεων

5.3. Συστήματα αποθήκευσης

Η αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας με υποδομές - έργα αντλησιοταμίευσης κυρίως- πρέπει επίσης να αποτελεί προτεραιότητα διότι, πέραν των άλλων, σταθεροποιεί το ηλεκτρικό σύστημα και επιτρέπει την ευρύτερη αξιοποίηση του ανανεώσιμου δυναμικού της χώρας, ώστε να είναι η χώρα σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας οικονομίας χαμηλού ή ακόμη και μηδενικού άνθρακα, που είναι ο στόχος της Ε.Ε. αλλά και των Η.Ε.

5.4. Τεχνολογίες Power-to-X

Πέρα από την αποθήκευση, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση και επέκταση της ηλεκτροκίνησης, η οποία συνιστά μια μορφή αποθήκευσης και γενικότερα σε κάθε μορφή τεχνολογίας Power-to-X

6^{ος} άξονας

Α.Π.Ε. και περιβάλλον

6.1. Κλιματική Πολιτική προς το 2030 και μετά

Η πολιτική αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής γίνεται σταδιακά ο ακρογωνιαίος λίθος της κυρίαρχης πολιτικής ατζέντας όλο και περισσότερων χωρών. Η διεθνής κοινότητα, όπως εκφράζεται από τα Ηνωμένα Έθνη, κάθε χρόνο μέσα από την κυρίαρχα επιστημονική αλλά ουσιαστικά πολιτική διαδικασία της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, συγκλίνει σταθερά σε κοινή πλατφόρμα αντιμετώπισης του υπ' αριθμόν ένα κινδύνου που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, της κλιματικής αλλαγής.

Η ιστορική συμφωνία του Παρισιού στη Διάσκεψη για το Κλίμα (COP21) τον Δεκέμβριο του 2015 που επικυρώθηκε πανηγυρικά και τέθηκε σε ισχύ το Νοέμβριο 2016, συνομολογεί ότι η αντιμετώπιση του μεγαλύτερου κινδύνου που απειλεί την ανθρωπότητα, αυτός της κλιματικής αλλαγής, περνάει μέσα από την **άμεση ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ώστε να επιτευχθεί ο κυρίαρχος στόχος αυτής της παγκόσμιας πολιτικής πλατφόρμας που είναι η επίτευξη οικονομίας μηδενικού ή σχεδόν μηδενικού άνθρακα.**

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, βασικός τομέας δράσης του 7^ο Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον (ΠΔΠ) έως το 2020 είναι η μεταμόρφωση της ΕΕ σε μια οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών, ενώ το ΠΔΠ θέτει και το όραμα για την ΕΕ του 2050: *«Το 2050, ζούμε καλά, εντός των οικολογικών ορίων του πλανήτη μας...Η οικονομική μας μεγέθυνση με χαμηλά επίπεδα ανθρακούχων εκπομπών έχει προ πολλού αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων και έχει γίνει η κινητήρια δύναμη στην πορεία προς μια ασφαλή και αειφόρο παγκόσμια κοινωνία»³.*

Στις 30 Νοεμβρίου του 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το **«Χειμερινό Ενεργειακό Πακέτο»** για το μετασχηματισμό των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και του ενεργειακού τομέα. Το πακέτο αυτό το αποκάλεσε «Καθαρή Ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους», υποδηλώνοντας ξεκάθαρα την αδήριτη ανάγκη για μετάβαση προς μια οικονομία πολύ χαμηλού άνθρακα.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου απαιτείται ουσιαστική αναπροσαρμογή των βασικών χαρακτηριστικών των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, από αγορές προσαρμοσμένες σε ορυκτά καύσιμα και πυρηνική ενέργεια σε αγορές στις οποίες είναι εφικτή η αποτελεσματική ενσωμάτωση των ΑΠΕ.

Ταυτόχρονα δίνεται μεγαλύτερο μερίδιο λόγου και αποφάσεων στην περιφέρειες και στα κράτη μέλη για τον καθορισμό κρίσιμων παραμέτρων όπως π.χ. τα σχήματα στήριξης ΑΠΕ. Επομένως θα υπάρξουν αλλαγές στην ενεργειακή πολιτική και στις

³ <http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/7eap/el.pdf>

κανονιστικές διατάξεις που θα επηρεάσουν τη βιομηχανία αιολικής ενέργειας. Το χειμερινό πακέτο βρίσκεται ήδη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα Κράτη Μέλη για διαβούλευση και προτάσεις.

Η χώρα μας έχει μια μοναδική ευκαιρία να επηρεάσει θετικά τις ευρωπαϊκές εξελίξεις επ' ωφελεία της εθνικής της οικονομίας, αφού οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να αποτελέσουν το βαρύ ενεργειακό πυροβολικό της χώρας και να αντικαταστήσουν την παραδοσιακή της δύναμη τον λιγνίτη για περιβαλλοντικούς και οικονομικούς λόγους.

Επίσης δίνεται σημαντική ευκαιρία στη χώρα, μέσω της υποχρέωσής της να ετοιμάσει και να υποβάλλει μέσα στα επόμενα 2 χρόνια το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και την Κλιματική Αλλαγή έως το 2030** και να προχωρήσει σε έναν τόσο νέο απαραίτητο ενεργειακό σχεδιασμό με βάση τις τρέχουσες και μελλοντικές ενεργειακές και κλιματικές συνθήκες και τον μοναδικό ανανεώσιμο πλούτο με τον οποίο είναι προικισμένη η χώρα σε αιολική, ηλιακή, υδροηλεκτρική, γεωθερμική, κυματική και ενέργεια από βιομάζα.

Είναι καθοριστικό για το μέλλον της χώρας οι αποφάσεις που θα ληφθούν τώρα για την ενεργειακή αγορά (διενέργεια διαγωνισμών για αιολικά πάρκα, έργα διασυνδέσεων, έργα αποθήκευσης ενέργειας κτλ.) να σταθμίσουν σωστά τις εθνικές αλλά και παγκόσμιες ενεργειακές και κλιματικές παραμέτρους.

- ✓ **Στη διαδικασία αυτή, η άμεση εμπλοκή του κλάδου των Α.Π.Ε. πρέπει να θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ.**

6.2. Αιολικά πάρκα και περιοχές Natura

Αυτή τη στιγμή η συνολική εγκατεστημένη αιολική ισχύς στη χώρα έχει ξεπεράσει τα 2000 MW, ενώ σχεδόν το 20% της εν λόγω ισχύος χωροθετείται εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Παρά τη σχετική καταστροφολογία που καλλιεργείται συστηματικά από ορισμένους «φιλοπεριβαλλοντικούς» κύκλους, για τον σημαντικό, πλέον, αριθμό εγκατεστημένων αιολικών πάρκων δεν έχουν διαπιστωθεί σημαντικές επιπτώσεις στη διατήρηση ειδών οικοτόπων και ειδών χλωρίδας & πανίδας, ακόμη και στις περιπτώσεις έργων εντός θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών.

Αντιθέτως, ένα σημαντικό εργαλείο για την προστασία του φυσικού κεφαλαίου της χώρας είναι η διάθεση του 0,3% των ακαθάριστων εσόδων των αιολικών πάρκων στο Πράσινο Ταμείο (n.3468/2006).

Δεδομένου ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, το πλήθος μελετών και διαχειριστικών δράσεων που έχει εκπονηθεί για τις περιοχές Natura 2000 έχει μείνει πρακτικά ανεφάρμοστο, προτείνεται:

1. να υπάρξει αυστηρότερη νομοθετική ρύθμιση που να διασφαλίζει ότι οι πόροι που συγκεντρώνονται από τη λειτουργία έργων Α.Π.Ε., χρησιμοποιείται αποκλειστικά για δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος.
2. ειδικότερα, για τα αιολικά πάρκα που εγκαθίστανται εντός περιοχών Natura, θα πρέπει οι δράσεις να περιορίζονται εντός της φυσικής περιοχής που εγκαθίσταται το έργο και να υπάρχει σχετική ενημέρωση του κοινού για τις δράσεις αυτές (ενημερωτικά φυλλάδια, σχετικές πινακίδες κ.λπ.).

6.3. Αιολικά πάρκα και τοπικές κοινωνίες

Η σχέση των αιολικών πάρκων με τις τοπικές κοινωνίες μπορεί να είναι μια πολλαπλά αμοιβαία σχέση σε όλα τα επίπεδα. Τα αιολικά πάρκα αποδίδουν σημαντικούς νομοθετημένους πόρους σε τοπικό επίπεδο:

- Κατά τη φάση της κατασκευής εκτελούν εργασίες αναδάσωσης που αναβαθμίζουν το τοπικό περιβάλλον (πέραν των έργων αποκατάστασης του χώρου εγκατάστασης).
- Κατά τη φάση της λειτουργίας τους αποδίδουν τουλάχιστον το 1,7% του τζίρου τους για έργα τοπικής ανάπτυξης και έως 1% για τη μείωση του κόστους ρεύματος των οικιακών καταναλωτών. Δυστυχώς η υλοποίηση της τελευταίας αυτής διάταξης που ισχύει από το 2010 έχει καθυστερήσει αλλά ελπίζουμε ότι επιτέλους έχουμε μπει στη τελική ευθεία για την απόδοση των χρημάτων που έχουν ήδη παρακρατηθεί.

Φυσικά τα αιολικά πάρκα προσφέρουν τοπική απασχόληση, περιφερειακή ανάπτυξη και ενισχύουν την κοινωνική συνοχή σε τοπικό επίπεδο. Μπορεί να αποτελέσουν εκπαιδευτικό ή τουριστικό προορισμό αν αξιοποιηθούν έξυπνα από τις θεσμοθετημένες τοπικές εξουσίες.

Επειδή όμως εμφανίζονται πολλές τεχνοφοβικές τερατολογίες, τόσο σε τοπικό όσο και σε κεντρικό επίπεδο, προτείνεται

- ✓ η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ερευνητικών κεντρικών του ΕΣΠΑ για την εξέταση περιβαλλοντικών πτυχών, βάσει δεδομένων, των διαφόρων ζητημάτων που εγείρονται κατά καιρούς (π.χ. επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, στην αξία γης κλπ.)

7^{ος} άξονας

Μικρές Ανεμογεννήτριες

Οι μικρές ΑΓ μπορούν να δημιουργήσουν ευκαιρίες αξιοποίησης του εισοδήματος στα μεσαία στρώματα ώστε να απολαύσουν τα οφέλη της αιολικής ενέργειας. Επίσης συμβάλουν στην εξοικείωση της κοινής γνώμης με τη τεχνολογία των Α.Π.Ε.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται η ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση του Προγράμματος των Μικρών Ανεμογεννητριών που προβλέπει η νομοθεσία και το οποίο είχε παγώσει από την προηγούμενη κυβέρνηση.

8^{ος} άξονας

Η πορεία προς τη νέα οργάνωση της ηλεκτρικής αγοράς

Απαιτείται να επικαιροποιηθεί και προωθηθεί η διαδικασία για την ολοκλήρωση της νομοθεσίας που θα διέπει σε μόνιμη βάση την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας και να παρουσιαστεί ένα επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα για την πορεία προς το Target Model.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να αντιμετωπιστούν συνολικά όλα τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της αγοράς με στόχο τη διασφάλιση φθηνής και ασφαλούς παροχής ενέργειας και τη βιωσιμότητα των παικτών της αγοράς και των επενδύσεων.

Ειδικότερα, απαιτείται να προωθηθεί και ολοκληρωθεί το ταχύτερο ο σχεδιασμός με όλες τις επιμέρους αγορές και τα θεσμικά εργαλεία που θα επιτρέψουν στην αιολική ενέργεια να συμμετάσχει ισότιμα και ανταγωνιστικά. Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει ενδεικτικά τη διαμόρφωση μιας ενδοημερησίας αγοράς με επαρκή ρευστότητα, την ύπαρξη των φορέων συσσώρευσης (ΦΟΣΕ) και του ΦΟΣΕ Τελευταίου Καταφυγίου, τη διασφάλιση διαφάνειας στην αγορά κλπ.

9^{ος} άξονας

Καινοτομία και Τεχνολογία

9.1. Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Αποκατάσταση, ενίσχυση και αναβάθμιση του ερευνητικού-τεχνολογικού ρόλου του ΚΑΠΕ που τόσα έχει προσφέρει και μπορεί να συνεχίσει να προσφέρει στις Α.Π.Ε. και την εθνική οικονομία

9.2. Εθνικό Πρόγραμμα Τεχνολογικής Ανάπτυξης στην Ενέργεια για μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

Ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα πρέπει να σχεδιασθεί ως ακολούθως:

ι) Για την Ελληνική βιομηχανία (βραχυ-μεσοπρόθεσμος ορίζοντας):

Να οδηγηθεί στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης» (smart specialization), δηλαδή να αναπτύξει εξειδικευμένα προϊόντα τοπικής και περιφερειακής ζήτησης, π.χ. τεχνικές επισκευής πτερυγίων, έξυπνα συστήματα παρακολούθησης της λειτουργίας και συντήρησης Α/Γ, μικρές Α/Γ κ.α.

Στο επίπεδο των υπηρεσιών να αναπτυχθούν και εξελιχθούν οι τεχνικές και τα εργαλεία βραχυπρόθεσμης πρόβλεψης.

ιι) Για να προσελκυσθεί η ξένη βιομηχανία (μακροπρόθεσμος ορίζοντας):

Να εξετασθεί με σοβαρότητα και μεθοδικότητα η διατύπωση ενός «Εθνικού Οράματος» για την αιολική ενέργεια που ενδεχόμενα θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε εγκατεστημένη ισχύ σημαντικά μεγαλύτερη των 7.500 MW με εξαγωγικό προσανατολισμό. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις ελληνικές ιδιαιτερότητες και να περιλαμβάνει τη διασύνδεση των νησιών, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα σε μεγάλα βάθη (πλωτά), την μεγάλης κλίμακας αντλιοσταμείωση για την εξισορρόπηση της ισχύος κλπ, κινητοποιώντας έτσι και άλλους συμπληρωματικούς κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας.

Ο καλύτερος τρόπος εκκίνησης και για τους δύο άξονες είναι τα στοχευμένα ερευνητικά/επιδεικτικά προγράμματα στα ανωτέρω αντικείμενα, με την απαραίτητη συμμετοχή της βιομηχανίας και των ερευνητικών φορέων, μέσω των οποίων θα εμπεδωθούν οι απαιτούμενες συνεργασίες και θα παραχθεί – επεκταθεί η αναγκαία τεχνογνωσία σε αντικείμενα που σχετίζονται με τις ελληνικές ιδιαιτερότητες.

Για τον βραχυ-μεσοπρόθεσμο ορίζοντα τέτοια προγράμματα μπορεί, ενδεικτικά, να περιλαμβάνουν:

- Ανάπτυξη μεθοδολογιών βραχυπρόθεσμης πρόγνωσης της παραγωγής αιολικών πάρκων (short term wind power forecasting)

- Συστήματα διάγνωσης βλαβών (condition monitoring) Α/Γ και μεθοδολογία επισκευής πτερυγίων Α/Γ
- Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθοδολογιών επέκτασης της διάρκειας ζωής αιολικών πάρκων εν λειτουργία (wind farm life extension) και βέλτιστες πρακτικές επανηλέκτρισης (re-powering) αιολικών σταθμών
- Ανάπτυξη, κατασκευή, πιστοποίηση Ελληνικών μικρών Ανεμογεννητριών (μέχρι 50kW)